

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 2539/23.10.2020 г.
НА ЗАМ. РЕКТОРА ПО НИД
НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНЕЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Мирослав Митьов Димитров – вътрешен член на научно жури, определено със Заповед 2539/23.10.2020 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност **професор** в УНСС по професионално направление 3.6 „Право”, научна специалност „Гражданско и семейно право”, обявен в ДВ бр. 75/25.08.2020 г. съгласно решение на АС на УНСС № 5/08.07.2020 г.

1. Информация за конкурса и заявилия участие кандидат

Конкурсът за академичната длъжност професор по научната специалност „Гражданско и семейно право” е обявен за нуждите на Катедра „Частноправни науки” на Юридическия факултет при Университета за национално и световно стопанство по решение на Академичния съвет (протокол № 5 от 08.07.2020 г.). Конкурсът е обявен с публикация в Държавен вестник бр. 75/25.08.2020 г. и е със срок два месеца от обнародването му. Научното жури е определено със Заповед 2539/23.10.2020 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

За участие в конкурса документи е подал един кандидат – доц. д-р Таня Николова Йосифова. Тя е родена през 1975 г. Завършва средното си образование през 1993 г. в Софийската математическа гимназия и висше юридическо образование през 1998 г. в ЮФ на СУ „Климент Охридски”, като придобива образователната степен магистър по право. През 2000 г. постъпва като преподавател – асистент в ЮФ на УНСС, Катедра „Частноправни науки”, 2003 г. е повишена в старши асистент, а през 2005 г. - в главен асистент. След спечелен конкурс и стипендия от Министерството на образованието през 2003-2004 г. специализира в Юридическия факултет на университета в Бреген, Норвегия, през 2005 г. участва в лятното училище по сравнително право в Университета в Залцбург, Австрия, а през 2007 г. – в Бизнес училището в Орхус, Дания. Успешно защитава дисертация на тема „Мнимо представителство” през 2005 г. и придобива образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Гражданско и семейно право”, за което ѝ е издадена диплома от Висшата атестационна комисия при Министерския съвет на РБ. През 2008 г. след спечелен конкурс се хабилитира с представена монография „Комисионният договор” и други публикации, и оттогава заема академичната длъжност доцент в ЮФ на УНСС, като води лекционни курсове по различни правни дисциплини.

Наред с преподавателската си дейност доц. Йосифова практикува активно като юрист. Тя е арбитър към Арбитражния съд на Българската стопанска камара и адвокат, вписан в Софийската адвокатска колегия. От м. март 2019 г. и до момента е член на Централната изборителна комисия на РБ и неин Заместник председател.

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност професор от кандидата в конкурса

Видно от представената справка в Картата за изпълнение на количествените изисквания и приложения към нея доказателствен материал кандидатът в конкурса - доц. Таня Йосифова не само покрива, но дори значително надхвърля всички нормативно установени национални наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност професор, а така също и допълнителните вътрешноуниверситетски (на УНСС) изисквания. Тя е изпълнила успешно и установените в УНСС качествени изисквания за заемане на академичната длъжност професор, видно от справката в Картата за изпълнение на качествените изисквания. Изпълнението на количествените и качествените изисквания, както и липсата на фактическо неизпълнение по нито един от показателите, е дало основание на Съвета по хабилитация на УНСС да даде положително становище за нея като кандидат в конкурса.

Представеният комплект материали за участие в конкурса е пълен и е в съответствие с Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности в УНСС. Кандидатът - доц. Йосифова покрива напълно и изискванията за преподавателски стаж и учебна натовареност като преподавател в ЮФ на УНСС, видно от приложените удостоверения за стаж и служебна бележка за учебна натовареност.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Като хабилитиран преподавател доц. д-р Таня Йосифова води лекционни курсове по Облигационно право и Нотариално право на студенти по право в ЮФ на УНСС, както и Основи на правото и Гражданско право на англ. език на студенти по икономически специалности. По тези учебни дисциплини кандидатът е съставил учебни програми и е разработил оригинални лекционни курсове. Използва съвременни методи на преподаване и постига много добри резултати в обучението на студентите, за което му помага и натрупания през годините богат преподавателски и практически опит, даващ възможност за онагледяване на преподавания материал с разнообразни казуси, включително и от собствената ѝ практика. През годините кандидатът - доц. Йосифова се е утвърдила като уважаван от студенти и колеги преподавател. Тя се включва и в различни допълнителни форми за практическо обучение на студентите, като напр. участие в кръжока по Гражданско и търговско право. Под нейно ръководство в ЮФ на УНСС са обучени трима докторанти, които успешно са защитили своите дисертации. Участва активно и в подготовката на становища по тълкувателни дела, образувани от Върховния касационен съд на РБ, както и на казуси за държавен изпит по Гражданскоправни науки. Многократно е изнасяла и лекции по въпроси на теорията и практиката на семинари с правна тематика, организирани от АПИС, „Труд и право”, ЦОА „Кръстю Цончев” и др.

Доц. Йосифова преподава също различни частноправни правни дисциплини и на студенти-юристи в Югозападния университет, Благоевград, както и на студенти-курсанти в Академията на МВР, гр. София.

Гореизложените данни за учебно-преподавателската дейност на кандидата в конкурса – доц. Йосифова налагат по мое мнение извода, че същата има богат многогодишен преподавателски опит, който доказва нейната безспорна педагогическа подготвеност за заемане на академичната длъжност професор по научната специалност „Гражданско и семейно право” в ЮФ на УНСС.

4. Оценка на представените публикации

4.1. За участие в конкурса кандидатът – доц. д-р Тавя Йосифова е представила една монография – „Действие на договора по отношение на лицата”, С.: Сиби, 2019 г., две студии, публикувани в списание „Юридически свят”, девет статии, публикувани в различни авторитетни специализирани правни списания (четири от тях са публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в международна база данни с научна информация), два доклада, изнесени на научни конференции, организирани от ЮФ на УНСС и публикувани в издадените сборници с доклади от конференциите, самостоятелен учебник, озаглавен „Кратък курс по вещно, облигационно и семейно право” и учебник в съавторство с други преподаватели по Основи на правото. Почти всички представени от нея публикации са в областта на правния отрасъл материално Гражданско право, което е в пълно съответствие с научната специалност, по която е обявен конкурса за академичната длъжност професор в ЮФ на УНСС. Те безспорно удостоверяват и трайния интерес на кандидата като изследовател на гражданскоправната и по-конкретно облигационноправната проблематика.

Представените за участие в конкурса материали не повтарят темите на дисертацията и на хабилитационния труд на доц. Йосифова нито изцяло, нито отчасти и са публикувани след като същата е зела академичната длъжност „доцент”. Повечето от тях са свързани с темата на монографията, като разглеждат задълбочено отделни специфични проблеми, които в цялост са обхванати от монографичното ѝ изследване.

4.2. Централно място сред представените от кандидата в конкурса доц. д-р Таня Йосифова публикации заема монографията ѝ „Действие на договора по отношение на лицата”. Тя е посветена на класически и вечно актуални частноправни проблеми и може недвусмислено да бъде определена като задълбочено научно изследване, притежаващо съществени научни и практико-приложни качества и приноси. Изследването е в общ обем от 184 страници, включително списък на използваната литература, с 208 бележки под линия. Посветено е на значими както от теоретична, така и от практико-приложна гледна точка проблеми, свързани с действието на договора като основен източник на частноправни отношения и по-конкретно на действието му по отношение на лицата – страни по договора и трети лица. Изложението е структурирано логично, организирано е в три глави, разделени на параграфи, като са посочени и използваните от автора източници в библиография. Изследването е актуално, тъй като е посветено на недостатъчно проучени в правната ни литература проблеми, свързани с действието на договора. Макар да не е първо по рода си правно проучване на действието на договора в българската правна книжнина, може с увереност да се поддържа, че представеното монографично изследване е най-цялостното, най-подробното и най-задълбоченото от досега появилите се публикации, свързани с проблемите, на които авторът е посветил своята работа.

В първата глава на своето изследване авторът е разгледал множество класически въпроси, свързани с правната същност на договора, както е и озаглавена самата глава. Тук е проследено накратко историческото му развитие, както и реда за сключването му. Специално внимание е отделено на особеностите при сключване на договора по електронен път. Освен като юридически факт, по оригинален, макар и за мен малко спорен начин, авторът е разгледал договора и като правоотношение, а също така и като документ. Изяснявайки правната същност на договора са направени полезни отграничения от едностранните сделки и отношения, които наподобяват договорни. Акценти в тази глава са поставени и върху теориите за задължителната сила на

договора, която нормативно е закрепена в българското законодателство в чл. 20а ЗЗД, както и върху фундаменталните принципи, върху които е изградено българското договорно право – автономия на волята, свобода на договаряне и справедливостта, разбирана като договорна справедливост. Макар в тази глава авторът да е изследвал въпроси, които на пръв поглед не са свързани пряко със зададения чрез заглавието на работата предмет на изследване, тя безспорно полагага здрава теоретична основа и е добра отправна точка за последващото фокусиране върху конкретните проблеми на действието на договора по отношение на лицата, които очевидно представляват основния изследователски интерес на автора.

Втората глава на работата е посветена на вътрешното действие на договора, т.е. на действието му спрямо лицата, които са страни по него. Тук акцентите правилно са поставени върху значимите въпроси за задължителната сила на договорите за страните, върху относителното действие на договора, изразяващо се в обвързване със задължения и придобиване на субективни права само за страните по него, което е проекция на обсъдените в първа глава принципи на автономия на волята и на свобода на договаряне. Не са пренебрегнати, а напротив – подробно са изследвани в тази втора глава и изключенията от принципа за относителното действие на договора като договора в полза на трето лице и др.

Третата глава от монографичното изследване по мое мнение е най-значима както от теоретична, така и от практико-приложна гледна точка. Тя съдържа и най-много научни приноси на автора, които ще бъдат посочени конкретно по-долу. В тази глава на първо място е изследван централния въпрос, който се поставя при почти всеки договор, а именно за неговата противопоставимост. По оригинален начин са изяснени проявните форми на противопоставимостта на договорите – общата противопоставимост, изразяваща се в зачитането и съобразяването с действието на договора от всяко трето лице, противопоставимост като предимство при конкуренция на права, както в хипотезите на чисто облигационно действие на договора, така и при договори с вещно-прехвърлителен ефект, включително случаите на запазване на права при разваляне на двустранните договори поради неизпълнение и отмяна на дарения. Изследвани са и отделни конкретни и важни за практиката хипотези на противопоставимост – на договора за наем, уредена в чл. 237 ЗЗД, на договора за аренда по чл. 17, ал. 2 ЗАЗ, на договора за поръчка по отношение на кредиторите по чл. 292 ЗЗД, на договор, съдържащ клауза за непрехвърлимост, на два предварителни договора с предмет един и същ недвижим им и др. Интересен, задълбочен и съдържащ критични моменти е анализът на относителната недействителност на договорите при предявен отменителен (Павлов) иск по чл. 135 ЗЗД, в рамките на който подробно са обсъдени противоречивите възгледи в съдебната практика, както и относителната недействителност на договор, с който наследник се разпорежда с отделен предмет от наследството по чл. 76 ЗН. В тази трета глава подробно е изследвана и уредената в чл. 21, ал. 2 ЗЗД отговорност на трети лица, които недобросъвестно попречат на изпълнението на договора. Изяснен е фактическият състав, който поражда отговорността, направена е съпоставка с института на генералния деликт по чл. 45 ЗЗД, като са открити съществените разлики между съставите, както като елементи, така и като последици. Очертани са границите на отговорността на третото лице по чл. 21, ал. 2 ЗЗД и е съпоставена отговорността на длъжника по договора и на третото лице, което недобросъвестно пречи на изпълнението му.

В заключението на монографията са изведени и обобщени накратко основните резултати от изследването.

Като цялостно впечатление може да се изтъкне, че монографичното изследване е задълбочено и се отличава с богатство на разгледаните от автора хипотези, преходите от един разглеждан проблем към друг са логични, като е постигната смислова цялост на изложението. Езикът е разбираем и четивен, като същевременно показва, че авторът владее на високо ниво частноправната материя, особено в сферата на Облигационното право. Подържаните от автора тези са логично и подробно аргументирани. Обхваната и критично е анализирана българската съдебна практика по въпросите, свързани с действието на договора по отношение на лицата. Използвана е значителна и достатъчна по обем за целите на изследването релевантна българска (77 заглавия) и чуждестранна правна литература на френски, немски и английски езици (23 заглавия), както и Проекта за обща референтна рамка на принципите на европейското договорно право като важен източник на т.н. "soft law". Във връзка с умело използвания от автора научен апарат се налага усещането, че за разлика от някои автори, които понякога самоцелно цитират както стойностни, така и понякога недотам стойностни съчинения, а също и такива, които нямат пряка връзка с темата, просто за да увеличат броя на заглавията в библиографията си, в случая авторът вероятно съзнателно е цитирал само най-важните и значими източници, с които е боравил при своето проучване на темата. Авторът оставя и добро впечатление у читателя с умението си да зачита чуждото мнение и да води етична научна дискусия с други автори, макар не винаги да споделя изразените и поддържани от тях тези.

4.3. Научни и научно-приложни приноси на представеното монографично изследване

След внимателният прочит на монографичното изследване на кандидата в конкурса, могат да се открият следните по-важни конкретни научни и научно приложни приноси:

- оригиналният критичен анализ на понятието „договор” по българското гражданско право, направен въз основа на легалната дефиниция, становищата в българската и чуждестранна доктрина и на сравнително-правно проучване;
- задълбоченото изследване на фундаменталните правни принципи – автономия на волята, свобода на договаряне, договорна справедливост и определянето им като основа за задължителната сила на договорите и относителното им действие;
- съпоставката на разпоредбата на чл. 20а ЗЗД, уреждаща задължителната сила на договора в българското право и нейния първообраз в лицето на чл. 1134 ФрГК;
- анализът на общата противопоставимост на договорите с чисто облигаторно действие и тези, които имат и вещнопрехвърлителен ефект, както и правилния извод за отражението ѝ върху конкуренцията на субективни права;
- подробното изследване на конкретни хипотези на противопоставимост в облигационното и вещното право при разваляне на договор, при отмяна на дарение, при конкуренция на права по два предварителни договора с един и същ имот и др.;
- задълбоченото и критично изследване на относителната недействителност при Павловия иск и съпоставката ѝ с други хипотези на относителна недействителност;
- изясняването на фактическия състав на отговорността на трето лице, което недобросъвестно пречи на изпълнението на договор и ясното очертаване на границите на неговата отговорност;

- посочване на възможните форми на правонарушения от страна на трето на договора лице, пораждащи отговорността му по чл. 21, ал. 2 ЗЗД;

- сполучливата съпоставка на отговорността по чл. 21, ал. 2 ЗЗД с отговорността на деликвента по чл. 45 ЗЗД (генералния деликт), очертаване на разликите между предпоставките и последиците им, както и правилният извод, че отговорността на третото лице, което недобросъвестно пречи на изпълнението на договор, е специална деликтна отговорност;

- разумните, полезни и добре обосновани предложения за усъвършенстване на законодателството, съдържащите в изложението.

4.4. Критични бележки и препоръки към представеното монографично изследване

Наред с неизчерпателно посочените по-горе научни и научно-приложни приноси, могат да се направят и някои несъществени критични бележки и препоръки към монографичното изследване на кандидата в конкурса:

- на стр. 148 от монографията неправилно според мен се поддържа, че относителната недействителност по чл. 76 от Закона за наследството се релевира с конститутивен иск. Както се посочва и в цитираното в бележка 139 под линия на същата страница Тълкувателно решение № 1/2004 г. на ОСГК, ВКС съделителите-сънаследници могат да искат прогласяване на относителната недействителност по чл. 76 ЗН с установителен иск или възражение, а не с конститутивен иск. С други думи, уредената в чл. 76 ЗН особена относителна недействителност настъпва по право, а не с конститутивен иск, както е по чл. 135 ЗЗД и само по отношение на другите наследници, поради което само те могат да се позовават на нея и при спор да я установят както в рамките на самостоятелно исково производство, така и с инцидентен установителен иск или възражение в делбено производство или при предявен иск за собственост;

- не става съвсем ясно (поне за мен) как относителното действие на договора намира проявление при съпоставката между конститутивен и констативен нотариален акт, направена на стр. 67-70, при положения, че констативният нотариален акт не е форма на договор въобще, а съдържа единствено правен извод на нотариуса относно притежаването на право на собственост или друго вещно право от лицето, поискало издаването му;

- работата би спечелила и би се обогатила значително, ако авторът бе разгледал евентуалното прилагане на чл. 21, ал. 2 ЗЗД в хипотези на недобросъвестно пречене на изпълнението на многостранни договори (напр. за гражданско дружество или дружествен договор на ООД), както и на упражняване на права, породени от едностранни сделки (напр. упълномощаване, запис на заповед). Така по-пълно би се очертало приложното поле на специалната деликтна отговорност, уредена в чл. 21, ал. 2 ЗЗД;

- препоръчително е също заключението да бъде допълнено и да включи всички съществени научни и научно-приложни изводи, които авторът е направил в хода на изследването, а не само част от тях.

Направените в тази точка критични бележки по никакъв начин не омаловажават, а още по-малко отричат оригиналността и научните достойнства на представената от кандидата монография, която безспорно съдържа значими научни приноси. Те са по-скоро препоръки за прецизиране и допълване на текста при следващо издание на монографията.

4.5. Други публикации, представени за участие в конкурса

4.5.1. Освен монографичното изследване „Действие на договора по отношение на лицата, кандидатът – доц. Таня Йосифова е представила за участие в конкурса и значителен брой други свои публикации - 2 студии, 9 статии, като четири от тях са публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в международна база данни с научна информация и 2 доклада на научни конференции. Тези публикации следват по време и не повтарят изследвани в дисертацията ѝ и в хабилитационния ѝ труд въпроси. Тук могат да се посочат следните по-значими публикации на автора: „Правно положение на кредиторите по Павловия иск според френската и българската цивилноправна доктрина”, сп. Юридически свят, кн.1 от 2013 г., „За противопоставимостта на договора и отговорността по чл. 21, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите”, сп. Юридически свят, 2014 г., бр.1, „ За вътрешното действие на договора”,- сп. Юридически свят, 2012 г. бр. 1, „Отговорност на акционерно дружество за неточност на информация, съдържаща се в проспекта за записване на акции”, сп. Търговско и облигационно право кн.3 от 2015 г., „Понятието „точна информация“ при търговията с вътрешна информация”, сп. Търговско и облигационно право кн.6 от 2013 г., „Търговия с вътрешна информация, сп. Търговско и конкурентно право”, кн.12 от 2012 г., „Противопоставимост на договорите с предмет вещни права” – сп. “Право, Политика, Администрация“, том 6, Брой 4/2019 г., „Противопоставимост на договора за наем по отношение на новия приобретател на имота”, сп. Бизнес и право, бр.3 от 2019 г., „Практиката на Съда на ЕС по някои въпроси на потребителските договори, сключвани от разстояние по електронен път”, сп. Икономически и социални алтернативи, бр.1 от 2020 г.

Описаните по-горе публикации също разкриват уменията на доц. д-р Таня Йосифова да извършва задълбочени научни изследвания на различни значими и актуални теоретични и практически частноправни проблеми. Те подсилват убеждението ми, че тя владее на високо ниво частноправната материя, способна е да анализира задълбочено важни за теорията и практиката правни проблеми и да прави добре аргументирани изводи и предложения.

4.5.2. Наред с монографията и посочените по-горе студии и статии, кандидатът е представил и учебна литература, издадена след хабилитацията му. Това са самостоятелен учебник по Вещно, облигационно и семейно право, предназначен за курсанти в Академията на МВР, издаден през 2020 г. и учебник по Основи на правото (в съавторство), издаден през 2009 г., предназначен за студенти по икономически специалности.

Учебната литература, представена от кандидата, разкрива уменията на доц. Йосифова да излага по систематичен, достъпен и разбираем за студентите начин сложни частноправни явления и конструкции. Безспорно е за мен, че представените учебни курсове са полезни за подготовката на курсантите и студентите по изучаваните от тях едноименни правни дисциплини.

5. Заключение

Комплексният анализ на представените за рецензиране монографичен труд и другите публикации, включително учебна литература, на кандидата в конкурса доц. д-р Таня Йосифова налага за мен безспорния извод, че те са на високо теоретично ниво, съдържат значими научни и научно-приложни приноси, като същевременно имат и

съществено практическо значение. Кандидатът има и необходимия преподавателски опит за заемане на академична длъжност „професор”.

Въз основа на изложеното по-горе в рецензията си убедено считам, че кандидатът в конкурса е изпълнил предвидените в Закона за развитието на академичния състав в Република България и в Правилника за неговото приложение изисквания, както и изискванията на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности в УНСС. За мен доц. Йосифова безспорно притежава необходимите качества на задълбочен изследовател в областта на частното право, както и качества на опитен преподавател по множество частноправни учебни дисциплини.

С оглед на направеното заключение давам положителна оценка на кандидата в конкурса доц. д-р Таня Николова Йосифова и ще гласувам в подкрепа на предложението до Факултетния съвет същата да бъде избрана и да заеме академичната длъжност „професор” по научно направление 3.6. Право и научна специалност „Гражданско и семейно право” в ЮФ на УНСС.

Препоръчвам и на уважаемите колеги – членове на научното жури, също да гласуват в подкрепа на това предложение.

09.12.2020 г.

Член на научното жури: .....
(доц. д-р Мирослав Димитров)

TO
THE MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY,
DETERMINED BY ORDER № 2539 / 23.10.2020
ON THE DEPUTY. RECTOR OF NID
OF THE UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

From: Assoc. Prof. Dr. Miroslav Mityov Dimitrov - internal member of the scientific jury, determined by Order 2539 / 23.10.2020 of Deputy. Rector for Research at the University of National and World Economy

Subject: Competition for the academic position of professor at the University of National and World Economy in professional field 3.6 "Law", scientific specialty "Civil and Family Law", announced in SG no. 75 / 25.08.2020 according to the decision of the AC of UNWE № 5 / 08.07.2020

1. Information about the competition and the applicant

The competition for the academic position of Professor of Civil and Family Law has been announced for the needs of the Department of Private Law at the Faculty of Law at the University of National and World Economy by decision of the Academic Council (Minutes № 5 of 08.07.2020). . The competition was announced with a publication in the State Gazette no. 75 / 25.08.2020 and has a term of two months from its promulgation. The scientific jury was determined by Order 2539 / 23.10.2020 of Deputy. Rector for Research at the University of National and World Economy.

One candidate has submitted documents for participation in the competition - Assoc. Prof. Dr. Tania Nikolova Iossifova. She was born in 1975. She completed her secondary education in 1993 at the Sofia Mathematical High School and higher legal education in 1998 at the Law Faculty of Sofia University "Kliment Ohridski", obtaining a master's degree in law. In 2000 she entered as a lecturer - assistant at the Faculty of Law at the University of National and World Economy, Department of Private Law, in 2003 she was promoted to senior assistant, and in 2005 - to chief assistant. After winning a competition and a scholarship from the Ministry of Education in 2003-2004 he specialized in the Faculty of Law of the University of Bregan, Norway, in 2005 he participated in the summer school of comparative law at the University of Salzburg, Austria, and in 2007 - at the Business School in Aarhus, Denmark. She successfully defended her dissertation on "False Representation" in 2005 and obtained the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Civil and Family Law", for which she was awarded a diploma by the High Attestation Commission of the Council of Ministers. In 2008, after winning a competition, he habilitated with a monograph "The Commission Agreement" and other publications, and since then he has held the academic position of associate professor at the Faculty of Law at UNWE, leading lectures on various legal disciplines.

Along with her teaching activity, Assoc. Prof. Iossifova actively practices as a lawyer. She is an arbitrator at the Arbitration Court of the Bulgarian Chamber of Commerce and a lawyer

registered with the Sofia Bar Association. Since March 2019 he has been a member of the Central Election Commission of the Republic of Bulgaria and its Deputy Chairman.

2. Fulfillment of the requirements for holding the academic position of professor by the candidate in the competition

As can be seen from the reference presented in the Card for fulfillment of the quantitative requirements and attached evidence, the candidate in the competition - Assoc. Prof. Tania Iossifova not only covers but significantly exceeds all statutory national scientometric indicators for the academic position of professor and the additional internal university (UNWE) requirements. She has successfully fulfilled the quality requirements established at the University of National and World Economy for holding the academic position of professor, as can be seen from the reference in the Card for the implementation of the quality requirements. The fulfillment of the quantitative and qualitative requirements, as well as the lack of actual non-fulfillment of any of the indicators, has given grounds for the Habilitation Council of UNWE to give a positive opinion about it as a candidate in the competition. The presented set of materials for participation in the competition is complete and is in accordance with the Regulations for the organization and conduct of competitions for obtaining a scientific degree and for holding academic positions at UNWE. The candidate - Assoc. Prof. Iossifova fully covers the requirements for teaching experience and study load as a lecturer at the Faculty of Law at UNWE, as evidenced by the attached certificate of experience and official note for study workload.

3. Evaluation of the teaching activity

As a habilitated lecturer, Assoc. Prof. Dr. Tania Iossifova leads lecture courses on Law of Obligations and Notary Law of law students at the Faculty of Law at the University of National and World Economy, as well as Fundamentals of Law and Civil Law in English for students of economic specialties. In these subjects the candidate has compiled curricula and has developed original lecture courses. She uses modern teaching methods and achieves very good results in the education of students, which is helped by the rich teaching and practical experience gained over the years, allowing to illustrate the taught material with various cases, including from her own practice. Over the years, the candidate - Assoc. Prof. Iossifova has established herself as a respected lecturer by students and colleagues. It is also included in various additional forms of practical training of students, such as. participation in the circle on Civil and Commercial Law. Under her guidance, three doctoral students were trained at the University of National and World Economy, who successfully defended their dissertations. He actively participates in the preparation of opinions on interpretative cases initiated by the Supreme Court of Cassation of the Republic of Bulgaria, as well as on cases for a state exam in Civil Law. She has repeatedly lectured on the theory and practice of seminars on legal topics, organized by APIS, "Labor and Law", "Krastyu Tsonchev" and others. Assoc. Prof. Iossifova also teaches various private law disciplines to law students at the Southwestern University, Blagoevgrad, as well as to cadet students at the Academy of the Ministry of Interior, Sofia.

The above data on the teaching and teaching activities of the candidate in the competition - Assoc. Prof. Iossifova impose in my opinion the conclusion that she has many years of teaching experience, which proves her undeniable pedagogical readiness to hold the academic position of Professor of Civil and Family Law. in the Law Faculty of the University of National and World Economy.

4. Evaluation of the submitted publications

4.1. For participation in the competition, the candidate - Assoc. Prof. Dr. Tania Iossifova has presented a monograph - **"The effect of the contract on individuals"**, Sofia: Sibi, 2019, two studies published in the journal "Legal World", nine articles, published in various authoritative specialized legal journals (four of them are published in scientific journals, referenced and indexed in an international database of scientific information), two papers presented at scientific conferences organized by the UNWE Law Firm and published in the published collections of reports from the conferences, a separate textbook entitled "Short course in property, contract and family law" and a textbook co-authored with other teachers of Fundamentals of Law. Almost all the publications presented by her are in the field of the legal branch of substantive Civil Law, which is in full compliance with the scientific specialty in which the competition for the academic position of professor at the Faculty of Law at the University of National and World Economy was announced. They undoubtedly certify the lasting interest of the candidate as a researcher of civil law and in particular contract law issues. The materials presented for participation in the competition do not repeat the topics of the dissertation and the habilitation work of Assoc. Prof. Iossifova, neither in full nor in part and were published after she took the academic position of "Associate Professor". Most of them are related to the topic of the monograph, examining in depth some specific problems, which are fully covered by its monographic study.

4.2. Central to the publications presented by the candidate in the competition, Assoc. Prof. Dr. Tania Iossifova, is her monograph "The effect of the contract on persons." It is dedicated to classical and eternally relevant private law issues and can be unequivocally defined as in-depth scientific research with significant scientific and practical qualities and contributions. The study has a total volume of 184 pages, including a list of references, with 208 footnotes. It is dedicated to significant from both theoretical and practical point of view problems related to the operation of the contract as a major source of private law relations and in particular its effect on persons - parties to the contract and third parties. The exposition is structured logically, organized in three chapters, divided into paragraphs, and the sources used by the author in the bibliography are indicated. The study is relevant because it is devoted to insufficiently studied in our legal literature issues related to the operation of the contract. Although it is not the first of its kind legal study of the effect of the contract in the Bulgarian legal literature, it can be confidently maintained that the presented monographic study is the most comprehensive, most detailed and in-depth of the publications published so far related to the problems to which the author has devoted his work.

In the first chapter of his research, the author has considered many classic issues related to the legal nature of the contract, as well as the title of the chapter itself. Here is briefly traced its historical development, as well as the order of its conclusion. Special attention is paid to the peculiarities of concluding the contract electronically. Apart from being a legal fact, in an original, albeit somewhat controversial way for me, the author has considered the contract both as a legal relationship and also as a document. By clarifying the legal nature of the contract, useful distinctions have been made from unilateral transactions and relations that resemble contractual ones. Emphasis in this chapter is also placed on the theories of the binding force of the contract, which is normatively enshrined in the Bulgarian legislation in Art. 20a of the OCA, as well as on the fundamental principles on which the Bulgarian contract law is built - autonomy of will, freedom of negotiation and justice, understood as contractual justice. Although in this chapter the author has examined issues that at first glance are not directly related to the subject of the study, it undoubtedly lays a solid theoretical basis and is a

good starting point for subsequent focus on the specific problems of the contract. in relation to the persons who obviously represent the main research interest of the author.

The second chapter of the work is devoted to the internal operation of the contract, i.e. of its effect towards the persons who are parties to it. Here the emphasis is rightly placed on the important issues of the binding force of the contracts for the parties, on the relative effect of the contract, expressed in binding obligations and acquisition of subjective rights only for the parties, which is a projection of the principles of autonomy discussed in Chapter One. of will and freedom of negotiation. The exceptions to the principle of the relative effect of the contract, such as the contract in favor of a third party, etc., have not been neglected, on the contrary, they have been examined in detail in this second chapter.

The third chapter of the monographic study is, in my opinion, the most significant from both a theoretical and a practical-applied point of view. It also contains the most scientific contributions of the author, which will be listed specifically below. This chapter first examines the central issue that arises in almost every contract, namely its opposition. The manifestations of the opposition of the contracts are clarified in an original way - the general opposition, expressed in the respect and compliance with the action of the contract by any third party, opposition as an advantage in competition of rights, both in the hypotheses of pure contractual effect and in case of contracts with real-transfer effect, including the cases of preservation of rights in case of cancellation of the bilateral contracts due to non-performance and cancellation of donations. Separate specific and important for the practice hypotheses of opposition - of the lease contract, regulated in art. 237 of the OCA, of the lease agreement under Art. 17, para. 2 ZAZ, of the procurement contract in respect of the creditors under Art. 292 of the OCA, of a contract containing a non-transferability clause, of two preliminary contracts with a subject of the same real estate, etc. An interesting, in-depth and containing critical moments is the analysis of the relative invalidity of the contracts in case of a revocation (Pavlov) claim under Art. 135 of the OCA, within which the contradictory views in the court practice are discussed in detail, as well as the relative invalidity of a contract by which an heir disposes of a separate subject from the inheritance under Art. 76 Inheritance Act. In this third chapter is examined in detail and regulated in Art. 21, para. 2 of the OCA liability of third parties who in bad faith impede the performance of the contract. The factual composition that gives rise to the liability has been clarified, a comparison has been made with the institute of the general tort under Art. 45 of the OCA, highlighting the significant differences between the compositions, both as elements and as consequences. The limits of the liability of the third person under Art. 21, para. 2 of the OCA and the liability of the debtor under the contract and of the third party, which in bad faith hinders its performance, has been compared. property, on two preliminary contracts with the subject of the same real estate, etc. The conclusion of the monograph summarizes the main results of the study.

As a whole impression it can be pointed out that the monographic research is in-depth and differs in the richness of the hypotheses considered by the author, the transitions from one problem to another are logical, as the semantic integrity of the exposition is achieved. The language is understandable and legible, while showing that the author is at a high level of private law, especially in the field of contract law. The ones supported by the author are logically and in detail substantiated. The Bulgarian case law on the issues related to the effect of the contract in relation to the persons is covered and critically analyzed. Relevant Bulgarian (77 titles) and foreign legal literature in French, German and English (23 titles) were used for the purposes of the study, as well as the Draft Common Frame of Reference of the Principles of European Contract Law as an important source of research. so called "Soft law". In

connection with the scientific apparatus skillfully used by the author, there is a feeling that unlike some authors, who sometimes intentionally quote both valuable and sometimes not very valuable works, as well as those that have no direct connection with the topic, just to increase the number of titles in his bibliography, in this case the author probably deliberately quoted only the most important and significant sources that he dealt with in his study of the topic. The author also leaves a good impression on the reader with his ability to respect other people's opinions and to conduct ethical scientific discussions with other authors, although he does not always share the ones expressed and supported by them.

The conclusion of the monograph summarizes and summarizes the main results of the study.

4.3. Scientific and scientific-applied contributions of the presented monographic research

After a careful reading of the monographic study of the candidate in the competition, the following more important specific scientific and scientifically applied contributions can be highlighted:

- the original critical analysis of the concept of “contract” under Bulgarian civil law, made on the basis of the legal definition, the opinions in the Bulgarian and foreign doctrine and of a comparative legal study;
- the in-depth study of the fundamental legal principles - autonomy of will, freedom of contract, contractual justice and their definition as a basis for the binding force of contracts and their relative effect;
- the comparison of the provision of art. 20a of the OCA, regulating the binding force of the contract in the Bulgarian law and its prototype in the person of art. 1134 French Civil code;
- the analysis of the general opposition of the contracts with purely obligatory effect and those which also have a property transfer effect, as well as the correct conclusion for its impact on the competition of subjective rights;
- the detailed study of specific hypotheses of opposition in the law of obligations and property in case of cancellation of a contract, in case of cancellation of a donation, in case of competition of rights under two preliminary contracts with the same property, etc .;
- the in-depth and critical study of the relative invalidity of Paul's claim and its comparison with other hypotheses of relative invalidity;
- clarification of the factual composition of the liability of a third party which in bad faith hinders the performance of a contract and the clear delineation of the limits of its liability;
- indication of the possible forms of offenses by a third party to the contract, giving rise to his liability under Art. 21, para. 2 OCA;
- the successful comparison of the responsibility under art. 21, para. 2 of the OCA with the liability of the delinquent under Art. 45 of the OCA (general tort), outlining the differences between the prerequisites and their consequences, as well as the correct conclusion that the liability of the third party, which in bad faith interferes with the performance of a contract, is a special tort liability;
- reasonable, useful and well-founded proposals for improving the legislation contained in the statement.

4.4. Critical remarks and recommendations to the presented monographic study

Along with the non-exhaustively mentioned above scientific and scientific-applied contributions, some insignificant critical remarks and recommendations can be made to the monographic examination of the candidate in the competition:

- on page 148 of the monograph I incorrectly maintain that the relative invalidity under Art. 76 of the Inheritance Act is relevant with a constitutive claim. As stated in the Interpretative Decision № 1/2004 of OSGK, cited in footnote 139 on the same page, the co-heirs of the

Supreme Court of Cassation may request a declaration of relative invalidity under Art. 76 of the Inheritance Law with a declaratory claim or objection, and not with a constitutive claim. In other words, the provisions of Art. 76 of the Inheritance Law, a special relative invalidity occurs by law and not by a constitutive claim, as under Art. 135 of the OCA and only in respect of the other heirs, due to which only they can refer to it and in case of dispute to establish it both within an independent claim proceeding and with an incidental declaratory claim or objection in division proceedings or in a claim for property;

- it is not entirely clear (at least for me) how the relative effect of the contract is manifested in the comparison between the constitutive and ascertaining notarial deed, made on pages 67-70, given that the ascertaining notarial deed is not a form of contract at all, but contains only a legal conclusion of the notary regarding the possession of a right of ownership or other real right by the person who requested its issuance;

- the work would have won and would have been significantly enriched if the author had considered the possible application of Art. 21, para. 2 of the OCA in hypotheses of unscrupulous obstruction of the implementation of multilateral agreements (eg for a civil company or a partnership agreement of a limited liability company), as well as of exercising rights arising from unilateral transactions (eg authorization, promissory note). Thus, the scope of application of the special tortious liability, regulated in Art. 21, para. 2 OCA;

- It is also recommended that the conclusion be supplemented and include all significant scientific and scientific-applied conclusions that the author has made in the course of the research, and not only some of them.

The critical remarks made at this point in no way belittle, much less deny, the originality and scientific merits of the monograph submitted by the candidate, which undoubtedly contains significant scientific contributions. Rather, they are recommendations for refining and supplementing the text in the next edition of the monograph.

4.5. Other publications submitted for participation in the competition

4.5.1. In addition to the monographic study "**Effect of the contract in relation to individuals**", the candidate - Assoc. Prof. Tania Iossifova has submitted for participation in the competition and a significant number of other publications - 2 studies, 9 articles, four of which are published in scientific journals, refereed and indexed in an international database with scientific information and 2 reports at scientific conferences. These publications follow in time and do not repeat the issues studied in her dissertation and in her habilitation work. Here are the following more significant publications of the author: "Legal status of creditors in Paul's claim according to the French and Bulgarian civil law doctrine", Legal World magazine, book 1 of 2013, "On the adversarial nature of the contract and liability under Art. 21, para. 2 of the Obligations and Contracts Act ", Legal World Magazine, 2014, issue 1, " On the Internal Action of the Contract ", - Legal World Magazine, 2012 issue 1, "Liability of a joint-stock company for inaccuracy of information contained in the prospectus for subscription of shares", Commercial and Obligation Law Magazine, Book 3 of 2015, "The concept of" accurate information "in insider trading", Trade and Obligation Law Book 6 of 2013, "Trade in Inside Information, Commercial and Competition Law Magazine", Book 12 of 2012, " Opposition of the contracts with subject of real rights "- " Law, Politics, Administration " magazine, volume 6, Issue 4/2019, " Opposition of the lease contract with respect to the new acquirer of the property ", Business and Law magazine, issue 3 of 2019, "The case law of the Court of Justice of the EU on certain issues of consumer contracts concluded at a distance electronically", Economic and Social Alternatives magazine, issue 1 of 2020

The publications described above also reveal the skills of Assoc. Prof. Dr. Tania Iossifova to conduct in-depth research on various significant and current theoretical and practical private law issues. They strengthen my conviction that she has a high level of mastery of private law, is able to analyze in depth important for theory and practice legal issues and to make well-reasoned conclusions and suggestions. 4.5.2. Along with the monograph and the above-mentioned studies and articles, the candidate has also presented textbooks published after his habilitation. These are a separate textbook on Property, Obligation and Family Law, intended for cadets at the Academy of the Ministry of Interior, published in 2020 and a textbook on Fundamentals of Law (co-authored), published in 2009, intended for students in economics. The textbook presented by the candidate reveals the ability of Assoc. Prof. Iossifova to present in a systematic, accessible and understandable to students complex private law phenomena and constructions. It is indisputable for me that the presented training courses are useful for the preparation of cadets and students in the legal disciplines of the same name studied by them.

5. Conclusion

The complex analysis of the submitted for review monographic work and other publications, including textbooks, of the candidate in the competition Assoc. Prof. Dr. Tania Iossifova imposes for me the indisputable conclusion that they are at a high theoretical level, contain significant scientific and applied contributions, while also having significant practical significance. The candidate also has the necessary teaching experience to hold the academic position of "professor".

Based on the above in my review I am convinced that the candidate in the competition has fulfilled the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as the requirements of the Regulations for organizing and conducting competitions for acquisition of a scientific degree and for holding academic positions at the University of National and World Economy. For me, Assoc. Prof. Iossifova undoubtedly has the necessary qualities of an in-depth researcher in the field of private law, as well as the qualities of an experienced lecturer in many private law disciplines.

In view of the conclusion made, I give a positive assessment to the candidate in the competition Assoc. Prof. Dr. Tania Nikolova Iossifova and I will vote in support of the proposal to the Faculty Council to be elected and to take the academic position of "professor" in science 3.6. Law and scientific specialty "Civil and Family Law" at the Law Faculty of the University of National and World Economy.

I also recommend that the distinguished colleagues, members of the scientific jury, also vote in favour of this proposal.

09.12.2020

Member of the scientific jury: .....
(Assoc. Prof. Dr. Miroslav Dimitrov)